

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

GEREFORMEERDE GEMEENTE
'S-GRAVENZANDE

04 Geschonden
vertrouwen

06 Bidstond
om water

08 Iedere koster
evangelist

Een plaats bij God

ds. J. de Kok, Sint-Annaland

Het is stil geworden in het tentenkamp van de Israëlieten. Iedere Israëliet staat in de deur van zijn tent te kijken naar wat er gaat gebeuren. Daar zien ze Mozes naar de tent der samenkomst lopen. Ze zien hem de tent binnengaan. En dan?

► Zie, er is een plaats bij Mij.

Exodus 33:21

De wolkkolom komt in beweging en gaat in de deur van de tent der samenkomst staan. Men ziet Mozes niet meer. Vol ontzag valt het volk Israël op de knieën en wacht. In de tent der samenkomst ligt Mozes

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE 'S-GRAVENZANDE

In 1936 komen verschillende leden van de Christelijke Gereformeerde Kerk te 's-Gravenzande over naar de Gereformeerde Gemeenten. Vanaf zondag 11 oktober 1936 komen zij in een zaaltje in de Sand Ambachtstraat bijeen. Later

kerken zij onder meer in een gymnastiekgebouw, in een kleuterschool en in het kerkgebouw van de Evangelische Unie. Na ruim tien jaar als afdeling van Den Haag te hebben gefungeerd, vindt op 30 juli 1947 de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. In 1956 betreft men een nieuw kerkgebouw aan de Albert Klingstraat. Vijftien jaar later wordt dit uitgebreid met een zijvleugel. Op 16 april 1983 legt ds. M. Golverdingen de eerste steen van het huidige kerkgebouw aan de Obrechtlaan. Ruim zes maanden later, op 25 oktober, neemt hij de nieuwe Westerkerk (met 365 zitplaatsen) in gebruik. Hij spreekt daarbij over Éfeze 2:20-22.

De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'De wonderen des Allerhoogsten'. De gemeente telt 164 belijdende leden en 106 doopleden.

op z'n knieën. Hij spreekt met de HEERE zoals een vriend met een vriend spreekt. Hoor Mozes pleiten voor een volk dat het verbond verbroken heeft. Men had immers gedanst rond het gouden kalf. O, Mozes weet zo goed dat zijn volk alles verzondigd heeft en dat er voor het volk geen plaats meer bij God is. En hoor eens, nu spreekt de Heere tot Mozes: 'Zie, er is een plaats bij Mij!' Maar..., waar is die plaats en hoe komt Mozes in die plaats?

Beste lezer(es), is dat ook uw levensvraag geworden? Hoe kom ik, een verbondsbreker, weer bij een heilig en rechtvaardig God? Iemand die onbekeerd is heeft misschien wel eens een kneep in het geweten, maar bekommert zich niet zo over deze vraag. Zo geheel anders wordt het als God een mens van dood levend maakt. Dan wordt deze vraag een grote werkelijkheid.

De bekende steenrots

De Heere gaat Mozes de plaats aanwijzen waar hij bij God kan komen. Hij moet naar de steenrots. Let op: er staat niet 'een' steenrots, maar 'de' steenrots. Het is de voor Mozes bekende steenrots. Welke steenrots is dat? Mozes weet het wel. Het is de steenrots waar hij op geslagen heeft. De steenrots waaruit een stroom van levend water vloeide. De steenrots die boven op de berg Sinaï lag! Daar gaat Mozes naar de top van de Sinaï, de plaats bij God. En wat moet Mozes doen? Hij moet bij de steenrots gaan staan. Straks mag Mozes de achterste delen van de HEERE gaan zien. Calvijn zegt bij deze tekst: zoals je iemand op z'n rug kijkt als die gepasseerd is. Je hebt z'n gezicht niet gezien maar alleen de achterkant. Zo mag Mozes iets van de HEERE zien. Immers, geen mens kan God zien en in leven blijven.

Mozes wacht bij de steenrots. Dan daalt de Heere neer bij de steenrots. Ik geloof dat Mozes gebeefd

heeft. Zal hij nu moeten sterven voor Gods aangezicht? Wie kan God zien en leven? Maar dan gebeurt het. God Zelf zet Mozes in de steenrots en bedekt de ingang met Zijn hand.

Heerlijk onderwijs

Wat ligt hierin een heerlijk onderwijs voor het geestelijk leven! In 1 Korinthe 10 lezen we dat deze steenrots Christus is. Hoort u dat, door onweder

Uit Christus krijgt de Kerk een vervulde wet terug.

voortgedrevene? Er is een plaats bij die God Die u zo dierbaar geworden is. Maar waar? Bij Christus alleen. En vraagt u zich af hoe u bij Christus komt? Ik zou zeggen: volg de wateren des Geestes. Die stromen immers uit de steenrots. Volg die wateren naar de bron. Ik weet het, dat is een weg die stroomopwaarts gaat. Een weg die naar de top van de Sinaï leidt. Maar het einde van de wet is Christus. Dáár zult u Hem vinden. In een weg waar u alles van uzelf achter moet laten. Een weg (zie maar in de geschiedenis) waar u met twee lege stenen tafelen van de wet opwaarts moet. Niet één van Gods wetten te kunnen houden. Maar o, in Christus is een vernieuwd verbond te vinden. In Christus is de vloek van de wet weggenomen. Uit Christus krijgt de Kerk een vervulde wet terug.

Maar er ligt nog meer onderwijs in deze geschiedenis. Is er een ziel die Christus mocht vinden? O, een plaats bij God. Onverdiend. Voor een verbondsbreker. Wat is dat groot! De Steenrots Die geslagen werd te mogen aanschouwen. De wateren

die uit de Steenrots vloeien (het werk van de Geest) te mogen genieten. Maar wat kan het dan opnieuw bang worden in het leven. Wel bij de Steenrots, maar niet in de Steenrots! En als een heilig, rechtvaardig God nadert, dan wordt het zo bang. Wat moet er gebeuren? Hetzelfde als in deze geschiedenis. God Zelf moet in de Steenrots plaatsen. Volk, in zo'n nood, zul je niet zelf in de steenrots klimmen maar wachten tot God je erin plaatst?

Heerlijke vreugde

Wat een heerlijke vreugde als een ziel in de Steenrots geplaatst wordt. Dan is het werkelijk vrede met God door onze Heere Jezus Christus. Dan wordt het verbond hersteld. Dan gaat een drie-enig God alle eer ontvangen. Of, bent u nog onbekeerd? Dan verkeert u in een vreselijke toestand. In 1 Korinthe 10 lees ik dat het volk Israël dronk uit de geestelijke Steenrots Die volgde. U doet dat ook. Hoe vaak hebt u al bij de stromen van levend water verkeerd? Hoe vaak hebt u het Woord Gods al gehoord? Maar weet u wat u ontbreekt? U gebruikt het water des Geestes alleen om uw eigen(willige) leven te leiden. Nimmer hebt u de behoefte gehad stroomopwaarts te gaan. De weg omhoog bevalt u niet. Dát is uw probleem. Van harte roep ik u op: bekeer u toch en leef. Zoek de bron van de wateren des Geestes. Want als u hier beneden God nooit ontmoet hebt, dan moet het gebeuren na uw sterven. Nee, dan is er geen plaats meer voor u bij God. Nu nog wel! Hoor toch wat de Heere zegt: 'Zie, er is een plaats bij Mij'. Heb geen rust voordat u weten mag in die plaats geborgen te zijn.

En kind Gods, als hier het zien van de achterste delen Gods al zo'n vredige, zalige, kalme rust geeft, wat zal het dan zijn als u de volle tegenwoordigheid Gods mag ervaren. Wanneer is dat? Wie weet hoe spoedig. Als u sterven gaat, dan zal het u toeklinken: 'Zie, hier is de plaats bij Mij!' ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

Zou ik verhalen van...
Samuël en de profeten?

Hebreeën 11:32

SAMUËL EN DE PROFETEN

Een mens wil men in de plaats van God stellen. Voor een aardse koningsstaat geeft het oude Israël zijn hoge bestemming als priesterlijk koningsvolk prijs. En toen heeft Samuël het kwaad verstaan. Door het geloof heeft hij zich aan de Heere mogen vastklemmen en tegen de verwerping van Jehova mogen getuigen. God is Koning! Dat is Samuëls erkenning. Door het geloof heeft Samuël zich gebogen voor de God der goden. Zie, de ware oefening van het geloof roept de grootheid Gods uit, daarin dat Hij de Heere is, dat Hij de Koning van Zijn volk is. Dat wordt door het geloof de erkenning van het hart. Altijd weer opent het geloof de zielepoorten voor Koning Jezus. Het vernedert de mens, om Christus de kroon op te zetten. Wie voor de Koning van Sion niet leerde buigen, mist het ware geloof.

O, dat het ons aller deel worden mocht de Heere in waarheid te voet te vallen. 'Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op den weg vergaet, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden'. Ja, dat wij bij de voortgang meer en meer de Koning in onze harten mogen binnenhalen. Zo menigmaal verheffen anderen zich op de troon, en verrijzen er vorsten die Israëls Koning verloochenen, vorsten van hoogmoed en eigengerechtigheid, eigen eer en vleselijke lust, en wat al niet meer. Zij allen zullen door het geloof prijsgegeven moeten worden, ►

► om dan uit te roepen dat de Heere alleen onze Wetgever is en onze Koning. Ook tegen de zonde, de verschrikkelijke verloochening van Israëls Koning, moge Gods volk, zoals Samuël in diens dagen, heilig verontwaardigd toornen. Toornen tegen de zonde van Gods Kerk, toornen tegen de zonde van het land. O, de Heere ontferme Zich en geve ons niet over aan het goeddunken van ons hart. Hij verheerlijke Zich en doe door het geloof voor Hem in waarheid bukken. Hij make het aan ons waar, dat Hij eren zal die Hem eren, en dat Hij Zijn heil doet zien degenen die in Zijn wegen wandelen.

Welke door het geloof koninkrijken hebben overwonnen, gerechtigheid geoefend, de beloftenissen verkregen.

Hebreeën 11:33

GERECHTIGHEID GEOEFEND

Door de kracht van het oprechte geloof eigent Paulus zich niet alleen de overwinning van koninkrijken toe, maar nog zoveel voorrechten meer, zoals hij in het laatste gedeelte van Hebreeën 11 opsomt. 'Door het geloof hebben zij gerechtigheid geoefend'. De voornaamste daad van het geloof is dat het door de vereniging met Christus de zondaar rechtvaardigt. Gods uitverkorenen worden de rechtvaardigheid in Christus deelachtig en hebben voor hun ziel het profijt ervan, voor zover zij met een gelovig hart deze weldaad mogen aannemen. Maar deze vereniging met Christus doet de ziel ook vruchten der gerechtigheid dragen.

'Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is' (1 Joh. 3:7). Daarentegen, 'die de zonde doet, is uit de duivel; want de duivel zondigt van den beginne'. Door het geloof alleen nu wordt in waarheid gebroken met de zonde, met de wereld en met satan.

► wordt vervolgd

Geschonden vertrouwen

P. Eikelboom, Ede

In het pastoraat zijn veiligheid, vertrouwen en geheimhouding noodzakelijke voorwaarden in het contact. Goede grenzen geven veiligheid. Als het daar misgaat, zijn de gevolgen ingrijpend, voor het gemeentelid, de gemeente en de kerkenraad. Loslippigheid schept onveiligheid.

Als blijkt dat een ambtsdrager niet zwijgt over wat hem toevertrouwd is, is het gedaan met vertrouwen en veiligheid. In de eerste plaats voor het gemeentelid dat zich kwetsbaar opstelde. Wie van de ambtsdragers kun je nog vertrouwen? Wantrouwen neemt de plaats in van vertrouwen. Zie dat maar weer te herstellen. Daarom is loslippigheid en het schenden van het ambtsgeheim zo schadelijk. Er is per definitie een hoge drempel om te spreken over moeilijkheden, beschadigingen en trauma's. Die drempel wordt een niet te nemen barrière als er geen vertrouwen is als het gaat over het bewaren van het ambtsgeheim. Als een ambtsdrager niet goed kan omgaan met persoonlijke, intieme informatie, dan is hij niet geschikt voor het bekleden van een ambt.

Afstand bewaren

Goed omgaan met grenzen is nodig voor veiligheid en vertrouwen. Dat betekent niet alleen zwijgen over wat je hoort, maar ook een

goede afstand bewaren in gesprekken. Pastoraat vraagt om oprechte betrokkenheid, maar evengoed om veilige distantie. Nieuwsgierigheid past daar niet bij. Indringen in intieme details evenmin.

Afstand bewaren geldt ook voor de fysieke, letterlijke afstand in pastorale gesprekken. Helaas vinden in het pastoraat op dit punt ook grensoverschrijdingen plaats: te dicht bij iemand gaan zitten, een arm om iemand heen slaan en gedragingen die nog veel verder gaan. Het begint klein, lijkt onschuldig, maar heeft grote gevolgen voor de pastorale verhouding. Dat mag niet en het is dus een geheim; een lelijk, slecht geheim. Al naar gelang het langer duurt en verder gaat, wordt het gemeentelid verder getraumatiseerd en veroorzaakt de ouderling, predikant of diaken, pastoraal werker, koster of leidinggevende van een vereniging die de grens overschrijdt, steeds meer schade.

Schadelijke gevolgen

Grensoverschrijdend gedrag van

ambtsdragers of van andere mensen die een functie hebben in de kerkelijke gemeente, veroorzaakt altijd schade. Naast kapotgemaakt vertrouwen in iemand die vertrouwd werd, gebeurt er veel meer.

Het gemeentelid stapt zelden direct naar iemand om te vertellen wat er gebeurd is. Vaak richt zij/hij de pijlen in de eerste plaats op zichzelf en ontstaan er gedachten en gevoelens zoals schaamte, schuld, wanhoop en afkeuring van zichzelf. Daarbij komen soms nog zelfbeschadiging, isolering en zelfs de neiging tot zelfvernietiging.

Pastoraat vraagt om oprechte betrokkenheid, maar evengoed om veilige distantie.

Hoe onterecht! Want bij grensoverschrijdend gedrag liggen verantwoordelijkheid en schuld van wat er gebeurd is altijd aan de andere kant: bij de dader. Oók in de kerk. Signalen dat er iets fout zit, mogen niet genegeerd worden. Als iemand iets vertelt, dan verdient dit volle aandacht, geloof en een eerlijk onderzoek. Het negeren van signalen, het niet willen geloven van wat gezegd wordt of proberen een kwestie verborgen te houden en te sussen, zijn een nieuw trauma voor een slachtoffer. Bovendien worden degenen die signalen niet serieus en open oppakken,

medeverantwoordelijk voor wat aangericht is. Het in de doofpot stoppen maakt schuldig.

Natuurlijk gaat het over moeilijke en schokkende zaken, waarbij het soms moeilijk te overzien is of alle informatie en beschuldigingen over grensoverschrijdende gedragingen correct zijn. Juist daarom is het nodig om extern hulp te vragen. Denk bij grensoverschrijdend gedrag, seksueel misbruik, aan het Meldpunt Seksueel Misbruik (zie daarvoor de link onderaan de homepage van gergeminfo.nl).

Extern hulp vragen

Een kerkenraad die besluit een kwestie zelf te onderzoeken of 'op te lossen', loopt grote risico's. Het is vóór alles nodig om afstand te nemen en objectief te onderzoeken. Dit is feitelijk onmogelijk op te brengen als de beschuldigingen gaan over iemand uit de eigen kerkenraad of over mensen met een kerkelijke functie uit de eigen gemeente. Het Meldpunt kan bovendien onafhankelijk en steunend

met het slachtoffer meedenken over bijvoorbeeld het doen van aangifte. Daarom is het verstandig en nodig om extern hulp te vragen. Dit is zowel in het begin als op langere termijn voor alle partijen het beste, ook voor de kerkenraad en de gemeente. In veel kwesties, waarbij het gaat om zonden tegen de wil en wet van de Heere, kan een kerkenraad zelf goed onderzoek doen. Maar bij seksueel grensoverschrijdend gedrag gaat het over zaken die emotioneel erg ingrijpend zijn voor kerkenraad en gemeente. Bovendien spelen er bepaalde mechanismen bij iemand die een ander misbruikt, mechanismen die invloed gaan uitoefenen op de manier waarop er gereageerd wordt. Die mechanismen veroorzaken sterke emotionele reacties en kunnen een kerkenraad en een gemeente tot op het bot verdelen. Het gaat daarbij om verstopping, vergoelijken en splitsen. Het is nodig te begrijpen wat dat is en hoe het werkt. ♦

► wordt vervolgd

► Als blijkt dat een ambtsdrager niet zwijgt over wat hem toevertrouwd is, is het gedaan met vertrouwen en veiligheid.

Bidstond om water

Het is in de zomer van 1904. Al weken valt er geen druppel regen meer. De sloten staan droog en het gras is geel en verdord.

► 'Heere, wij hebben deze droogte verdiend'.

Tegen de hellingen van de dijken is zelfs het hooi vergaan en wordt alleen een harde korst grond gezien. Niet alleen bomen, struiken en planten lijden van de droogte. Vooral de dieren krijgen het kwaad te verduren. Ze kunnen geen gras meer eten en staan door gebrek aan voedsel loeiend in de wei.

Het is in deze tijd dat ouderling Willem van Dorland uit Opheusden langs de weilanden loopt. Hij hoort het loeien. Wat moeten deze onschuldige dieren de gevolgen van de zonde dragen! Het grijpt Willem aan. Toch weet hij dat er Een is Die redden kan. Hij kan uitkomst geven, zelfs bij het naderen van de dood.

Willem weet ook dat de droogte een oordeel van de Heere is. Hij is getuige van de zonden, als in zijn woonplaats Opheusden de jaarmarkt gehouden wordt. Tot zijn smart ziet hij er veel mensen naar toe gaan om zich met de

ijdelheden van de wereld te vermaken en zich in brasserijen en dronkenschap te buiten te gaan. Zulke zaken heeft de Heere in Zijn Woord verboden, maar veel mensen luisteren niet naar Hem. Is het dan geen wonder dat de Heere met deze grote droogte komt?

Om de jonge mensen van de jaarmarkt weg te houden, nodigt Willem hen die dag altijd uit om bij hem op 'Willekshof' te komen. Hij trakteert dan op chocolademelk en pannenkoeken en spreekt ondertussen over de wegen des Heeren. Op die manier wil hij de jeugd van zijn gemeente terughouden van de paden van de zonde.

Willem voelt dat deze verschrikkelijke droogte een oordeel is. Maar zou de Heere dat oordeel niet kunnen opheffen? Is hij niet de God van Elia? Al nadenkend slaat de ouderling de

weg in naar ds. H. Roelofsen, zijn predikant. 'O dominee', zegt Willem in de pastorie, 'ik kom zojuist langs de weilanden en daar schreeuwen de stomme dieren tot God en wij zwijgen en zijn zo koud als een steen. Dominee, laten we een bidstond houden en tot God om regen roepen. Wie weet, Hij mocht Zich wenden!' 'Willem, ik loop er ook mee, man. U hebt gelijk. Aanstaande zondag hopen we een bidstond te houden', belooft de dominee. Ds. Roelofsen maakt de eerstvolgende zondagmorgen bekend dat er 's avonds een bijzondere dienst zal worden gehouden. Vanwege de buitengewone droogte wordt er een bidstond gehouden. Hij roept iedereen op die avond naar de kerk te komen.

Als Willem die avond naar de kerk gaat, zegt hij tegen zijn vrouw Antje, die ook de Heere vreest: 'Neem vanavond een paraplu mee!' 'Man, wat praat je nu toch! De hemel is van koper en de aarde van steen', antwoordt ze. 'Doe het nu toch maar, Antje, neem vanavond een paraplu mee', herhaalt haar man.

Die zondagavond is het kerkgebouw helemaal bezet. Ds. Roelofsen preekt over Jeremia 3:3: 'Daarom zijn de regendroppelen ingehouden en er is geen spade regen geweest. (...) gij weigert schaamrood te worden'.

Dan mag ds. Roelofsen met schaamte belijden: 'Heere, wij hebben deze grote droogte verdiend'. Maar ook mag hij door het geloof pleiten op Hem Die een schuldig volk genade wil bewijzen.

Dan gebeurt het grote wonder. Als de dominee Amen heeft gezegd en de kerk uitgaat, begint het heel hard te regenen. Het water gutst naar beneden, zoekt kolkend een weg naar het lagere gedeelte. Sommige mensen blijven schuilen, anderen komen druipnat thuis, maar Antje en haar man lopen in de regen onder de paraplu naar huis. Wat een troost en wat een bemoediging voor het volk des Heeren. Zij zingen van Zijn trouw en goedheid, bewezen aan schuldige zondaren. ♦

Uit: "Een lied op de sabbatdag", uitg. Ned. Vereniging tot bevordering van de Zondagsrust en de Zondagsheiliging.

De koster als gastheer

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Tijdens de negende Kosterdag van de Gereformeerde Gemeenten, op 3 juni in Opheusden, zei ds. D. de Wit dat koster de gastheren van de gemeente zijn. 'Ze stralen uit: u bent hartelijk welkom'.

Kosters hebben inderdaad een belangrijke functie in het gemeentelven. Hoewel er verschil is of iemand koster is in een grote of in een kleine gemeente, een koster is een niet weg te denken spil rondom de eredienst en bij allerlei kerkelijke activiteiten in de gemeente.

Ondanks zijn belangrijke functie komt de koster in de kerkorde niet voor. Toch heeft hij oude papieren. Het woord koster is afgeleid van het Latijnse custos, dat deurwachter of bewaker betekent. De functie is ontstaan in de Middeleeuwen, toen de lokale priesters (iedereen was toen nog katholiek) jonge jongens leerden lezen en schrijven. In ruil daarvoor hielpen ze bij de kerkdienst. Ze openden en sloten de kerkdeuren, poetsten het zilverwerk, luidden de klokken, staken de kaarsen aan en hielpen bij de mis. In latere tijden was een koster soms ook voorzanger!

Onmisbaar

De functie is bezoldigd of onbezoldigd. Dat zal van de grootte van de gemeente afhangen. Maar betaald of onbetaald, in het algemeen kennen we in onze gemeenten koster die met hart en ziel hun taak vervullen. Soms worden ook andere gezinsleden erbij ingeschakeld. Hulpkoster kunnen worden aangesteld om hem te helpen.

De koster mogen best eens in het zonnetje worden gezet. Ze zijn eigenlijk onmisbaar. Dat bleek wel toen eens een bruidspaar met familie op de stoep van de kerk stond met de

inmiddels gearriveerde dominee met een deel van de kerkenraad. Echter: de kerk was gesloten. De koster was vergeten dat er die middag een trouwdienst was. Gelukkig was een dochter van de koster in de buurt. Ze belde in paniek haar vader, die ijlings kwam aangerend met het schaamrood op zijn kaken. Een koster doet het nooit voor iedereen goed. Dat geldt in het bijzonder wel als het gaat om de temperatuur en de ventilatie in de kerk. Voor de een moet hij de thermostaat hoger zetten, voor de ander moet die juist omlaag. De een heeft last van tocht, de ander ziet liefst alle deuren tegenover elkaar open staan.

Relatie met kerkenraad

Het werk van een koster, zeker in een grote gemeente, is veel en veelzijdig. Niet alleen op zondag is hij druk in de weer om voor de dienst alles in orde te brengen wat een goed verloop van de eredienst kan bevorderen.

Maar ook in de week, vooral in de wintermaanden, vragen de catechisaties, de verenigingsavonden en de repetities van zangkoren zijn aanwezigheid om alles in goede banen te leiden. Dat er ook dan weleens spanningen optreden is begrijpelijk, waar zoveel verschillende mensen samenkomen en onderscheiden wensen hebben. Daarom is het goed dat een koster een goede relatie heeft met de kerkenraad of met een broeder uit de kerkenraad die speciaal het contact met de koster onderhoudt.

Anekdoten

Er gaat natuurlijk ook weleens iets mis. Daarover zijn vele anekdoten in omloop. Denk aan de predikant die al bij het begin van de dienst vanaf de kansel zwaait met een leeg glas om de koster erop te attenderen dat hij vergeten heeft water op de preekstoel te zetten.

Of de dominee die op het punt staat een kind te dopen, zijn hand in het doopvont steekt en tot zijn schrik tot de ontdekking komt dat er geen water in zit. Het zijn slechts incidenten. Voor de koster niet fijn, want de hele gemeente geniet mee.

Het is ook niet fijn als de koster tijdens de dienst een opdracht krijgt van de predikant. Zo herinner ik me dat de oudgereformeerde ds. Joh. van der Poel tijdens de preek plotse-ling stopte en riep: Koster, maak die man daar eens wakker!

Nu het winterseizoen is geëindigd, mogen de koster genieten van een welverdiende rust. Maar ook dan hoop ik dat zij de dichter mogen nazeggen:

*Eén dag is in Uw huis mij meer
Dan duizend waar ik U ontbeer;
'k Waar' liever in mijns Bondsgods woning
Een dorpelwachter, dan gewend
Aan d' ijd'le vreugd in 's bozen tent. ♦*

► De koster zorgt voor een goed verloop van de eredienst.

Iedere koster evangelist

C. de Groot, Benthuizen

Elke koster zou een evangelist moeten zijn. Sterker nog: dat geldt voor alle gemeenteleden. Iedere christen moet het Evangelie doorgeven.

Dat zei evangelist Joh. Krijgsman tijdens de negende kostersdag van de Gereformeerde Gemeenten op 3 juni in Opheusden. Hij citeerde ds. M. Karens, die ooit zei: 'Als het ambt aller gelovigen beter zou functioneren, hadden we er honderden evangelisten bij'. Wat moeten die 'levende getuigen' dan doen? 'Binnen en buiten de kerk behoren we naar anderen om te zien, met beweging en betrokkenheid'.

Evangelisatiewerk moet in het teken staan van ontmoeting, niet van ontmoediging, aldus Krijgsman. 'Als koster moet je een mensenmens zijn', hield hij de 240 aanwezigen voor. Je moet gemakkelijk contacten kunnen maken. 'Probeer met alles wat in je is werkelijk een ontmoeting met de ander tot stand te brengen'.

Hoe doe je dat? Zes suggesties gaf Krijgsman mee:

1. Wees allereerst gericht op de ontvanger; niet op de boodschap.
2. Woorden zijn goed, maar daden zijn beter. Laat in je levenswandel zien dat Gods geboden heilzaam zijn, dat het goed is om christen te zijn.
3. Let op je beperkingen. Wij hoeven geen mensen te bekeren. God staat Zelf voor de vrucht in.
4. Bid of de Heere bij de hoorders binnenbrengt wat wij niet kunnen.
5. Verhef je in gesprekken niet boven de ander; ga zo dicht mogelijk naast hem staan.

6. Een aanknopingspunt daarvoor kan de ingeschapen Godskennis zijn.

Noties als zonde en berouw horen daar ook bij, stelde Krijgsman, zelfs al hebben veel mensen daar geen besef meer van. 'Daarom moeten ze te weten komen Wie God is. Dan gaan we beseffen wat zonde is: overtreding van Zijn wet'.

Openingswoord

David was diep van zulke dingen doordrongen, schetste de plaatselijke predikant, ds. W. Mouw, in zijn openingswoord over Psalm 27 vers 4. 'De dichter wilde elke dag van zijn leven wel wonen in het huis van de Heere. Waarom? Omdat hij daar onderwijs kreeg. Daar hoorde hij dat al zijn gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kled. Daar blijft alleen Christus over, om achter Hem te mogen schuilen'.

Alle kerkelijke gemeenten 'zouden eigenlijk evangelisatieposten moeten zijn', vervolgde ds. Mouw. 'Hoe gaan we dan om met de mensen die komen? Dat vereist doordenking'. Op die vraag ging ds. D. de Wit (Kesteren) dieper in tijdens zijn lezing vanuit Handelingen 1 vers 8. Daarbij verwees hij naar Paulus, die God als Zijn getuige naar Joden en heidenen zond. 'Net als de apostel moeten we in het evangelisatiewerk heel eenvoudig het Woord van God laten horen. Dát middel heeft de Heere bij uitstek aangewezen. Het geloof is uit het gehoor. Wij moeten op dat punt niet wijzer willen zijn dan God'. Anders dan de apostelen zijn hedendaagse christenen geen directe

oor- en ooggetuigen van de prediking en wonderen van de Heere Jezus, zei ds. De Wit. 'Maar de apostelen hebben hun getuigenis opgeschreven; denk bijvoorbeeld aan de vier evangeliebeschrijvingen. Dat getuigenis van de Heere hebben wij anno 2023 vóór ons liggen'.

Naar Zijn welbehagen

We hoeven niet van alles te verzinnen om die boodschap ingang te doen vinden bij onze medemens, stelde de predikant. 'We moeten het Woord van God laten horen in de vaste wetenschap dat de Heere dat wil gebruiken naar Zijn welbehagen. Opdat er in de weg van zondekennis en schuldbesef plaats mag komen voor de Heere Jezus Christus'. Ds. De Wit benadrukte in dat verband 'dat we in het evangelisatiewerk eerlijk de schuld van de mens moeten bekendmaken'.

De predikant sprak expliciet zijn erkentelijkheid uit voor 'het belangrijke werk' dat kosters mogen doen. 'Dat waarderen we bijzonder'. Waardering was er ook bij de deelnemers voor de organisatie en opzet van de kostersdag. Bij het afscheid zeiden velen al uit te zien naar de volgende editie. ♦

Abraham Hellenbroek als prediker

Redactie De Saambinder

Deze studie is slechts een eerste stap in het onderzoek naar Hellenbroek en zijn prediking. Zo duidt ds. H. Brons zijn promotieonderzoek 'Abraham Hellenbroek als prediker; een homiletische analyse'. Op donderdag 29 juni promoveert hij er op aan de TUA in Apeldoorn.

De studie van ds. Brons, predikant van de Gereformeerde Gemeente te Moerkapelle, richt zich in zijn onderzoek op het karakteristieke van Hellenbroeks prediking, toegespitst op homiletische en systematisch-theologische aspecten. De centrale vraag in deze studie was: welke homiletische en systematisch-theologische uitgangspunten blijken uit een analyse van de preken van Hellenbroek, mede in het licht van zijn catechesemethode? Ds. Brons heeft bij zijn onderzoek twintig preken van Hellenbroek als uitgangspunt genomen, geselecteerd op representativiteit en mate van waarschijnlijkheid dat ze echt als preek zijn gehouden. Hij heeft onderzocht welk beeld en welke verwachting Hellenbroek van zijn hoorders had, toegespitst op hun mentaliteit en gedrag. Hij heeft daarbij niet alleen gekeken naar de twintig geselecteerde preken, ook andere preken - waarin Hellenbroek expliciet op de leefsituatie van zijn hoorders ingaat - zijn in het onderzoek betrokken. Met name in preken uit zijn periode in Zwammerdam en Zwijndrecht spreekt Hellenbroek over de concrete leefsituatie van zijn hoorders. In Zwammerdam maakt hij zich ernstig bezorgd over het morele peil van het dorp. Hoewel hij de zonden vooral concreet maakt voor het Nederlandse volk, neemt hij onder zijn eigen hoorders verbondsbreuk waar. 'De godzaligheid is er verbannen'.

In Zwijndrecht toont Hellenbroek zich teleurgesteld over de invloed van zijn prediking op zijn hoorders. Ondanks zijn aandringen worden de catechisatielessen maar matig bezocht. Hij beschuldigt de ouders van verzuim om aan te dringen bij hun kinderen. Volgens Hellenbroek ontbreekt de vreze Gods in Zwijndrecht geheel. Bij zijn afscheid verzucht hij dat sommige hoorders wellicht opgelucht zijn over zijn vertrek. Voor jongeren in de gemeente heeft hij echter hoop.

In Rotterdam is Hellenbroeks toon over de maatschappelijke leefsituatie van zijn hoorders minder scherp. Nog steeds benoemt hij de zonden concreet, maar dan vaak als nationale zonden. In deze Rotterdamse tijd blijkt hij zowel in prediking als in pastoraat ruime aandacht te hebben voor maatschappelijk minderbedeelden. Uit zijn voorbereidingspreken voor het Heilig Avondmaal, die alle uit zijn Rotterdamse periode dateren, blijkt dat hij bij een groot deel van zijn hoorders geen geestelijk leven veronderstelt.

In zijn studie behandelt ds. Brons ook de homiletische vorming van Hellenbroek. Hij gaat na hoe de praktijk van zijn prediking zich verhoudt tot wat hij van zijn leermeesters Peter Francius, David Knibbe en Petrus van Staveren heeft meegekregen. Ook heeft hij onderzocht hoe Hellenbroek in zijn preken omgaat met de Naam van God. ♦

Geslaagd? Gefeliciteerd!

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Als je examenkandidaat bent, ben je woensdag 14 juni nog niet vergeten. De dag dat de uitslag kwam: als ik vroeg gebeld word, dan is het mis... Maar nee, gelukkig, geslaagd!

Nu je het eindresultaat hebt gehoord, willen we heel graag met jou meeleven. Dus: van de redactie van ons kerkelijk blad De Saambinder, zeg maar, namens de kerk waarin jij jong bent: hierbij van harte gefeliciteerd met het behaalde diploma dat je straks uitgereikt wordt. En je ouders op de achtergrond niet minder gefeliciteerd. In deze tijd hoor je veel deze woorden: examen, slagen, feliciteren. Wat bedoelen we ermee? Te beginnen met examen. Dat wil zeggen: een onderzoek naar kennis en bekwaamheid. Als je een bepaald niveau bereikt hebt, wordt dat algemeen erkend door je daarvan een maatschappelijk erkend diploma te geven, een getuigschrift op jouw naam, alleen voor jou bestemd. Dat is

best een kruispunt in je leven, iets eenmaligs. Misschien dat je dat later nog wel meer beseft dan nu. Er zijn namelijk ook heel wat jongeren die met verlangen naar dat ene papiertje uitzien, maar bij wie dat helaas maar niet lukt of nog niet lukt. Zo'n diploma opent verdere wegen in je vorming, scholing en ontwikkeling. Het geeft tenslotte een plaats ergens in onze samenleving.

Gefeliciteerd

Nu nog dat woord feliciteren. Dat wil zeggen dat je blij bent met het resultaat, dat je de ander een compliment wilt maken, iemand gelukwensst voor de toekomst. Met dit woordgebruik is niets mis, maar het blijft wel erg oppervlakkig en menselijk. Het gaat

blijkbaar alleen om jouw prestatie, om jouw inzet. Kennelijk heb je mazzel gehad en word je nu voor de verdere toekomst gelukgewensst, enzovoort. Voel je dat dit toch wat kaal is? Want bij zo'n gelegenheid is er toch méér tegen jou te zeggen. Dat wil ik hierbij proberen, ook namens de gemeente waar je een plaats hebt, namens de ambtsdragers van jouw kerkenraad. Want samen beseffen we dat dit kruispunt voor jou belangrijk is.

Terug naar de Gever

Laten we bij deze gelegenheid eens terugzien op je (jonge) leven tot hiertoe, de levensweg zoals je Schepper je tot hiertoe heeft geleid. Voor 'Schepper' gebruik ik nu de naam 'Gever'. Want Hij gáf je het leven, de gezondheid, de tijd, de gaven van hoofd, hart of handen, de mogelijkheid om deze gaven te ontwikkelen. Met deze opsomming zijn we nog lang niet klaar. Hij gaf je deze ouders, om dicht bij je te staan (ik hoop dat je ze nog mag hebben). Hij leidde vanaf het prilste begin je leven onder het licht van het Evangelie, onder de bediening van het genadeverbond. Hij bracht je op de plaats waar de Heere 'van kind tot kind' wil werken, in de lijn van de geslachten. Je wéét dus van je Schepper, van deze Gever van alle goede gaven. Steeds klinkt het in de Bijbel 'denk aan je Schepper', zeker nu! Bedenk nog eens Wie Hij voor je was, hoe Hij voor je zorgde en hielp, hoe Hij je gebed om hulp verhoorde. Vergeet Zijn daden niet. Wat zou dat erg zijn, de Gever niet kennen en niet erkennen. Dat wens ik je nu vooral toe, om met wat de Heere geeft, met Zijn gaven, terug te keren naar de Gever. De Heere verhoorde je gebed niet, omdat je het waardig was. Zó is nu de HEERE, voor tijd en eeuwigheid. Hij heeft met Zijn woorden en daden alleen maar jouw bekering op het oog! Hij wil ook je Herschepper zijn. Daarom wensen we jou dit heil in Christus Jezus en Zijn zegen van harte toe! Zó wensen we je geluk. Dat is meer dan slechts succes, meer dan de wind mee hebben. Dit is 'zegen', dat is de Heere mee hebben. Dus, jonge vrienden en vriendinnen: met je diploma terug naar de Gever. ♦

Uit den schat des Woords

uitg. De Banier; 192 blz., € 25,95.

De Heere heeft aan Zijn Kerk Zijn Woord gegeven als een schat. Hierin openbaart Hij Zichzelf en hierdoor leert de mens zichzelf kennen. Hierin wordt de weg gewezen naar Jezus Christus Die, als de Gezondene van de Vader, Zich vanuit deze schat openbaart. Het is de Heilige Geest Die Zijn geïnspireerde woorden toepast aan het mensenhart. Vanzelf is het daarbij noodzakelijk dat het Woord opengaat. Van een schat die gesloten blijft, wordt geen mens rijk. Het is dan ook verblijdend dat uitgeverij De Banier de 74e jaargang van de prekenreeks "Uit den schat des Woords" heeft uitgegeven. Diverse broeders predikanten deden de schat open. Zo brachten zij, onder de bedauwing van de Heilige Geest, nieuwe en oude dingen er uit voort. Van harte

aanbevolen om deze preken te gebruiken voor de leesdiensten! De serie bevat naast drie vrije stoffen, preken voor de dank- en biddag, voor de oudejaarsdienst en voor het begin van het verenigingsseizoen. Ook het kerkelijk jaar komt aan bod. Er is een preek voor advent, voor Kerst, voor de lijdenstijd, voor Pasen en voor Hemelvaart. Op de achterkant staat: 'De uitgave is bedoeld als handreiking voor de leesdiensten, maar is ook heel geschikt voor persoonlijk gebruik'. Dit laatste wil ik onder de aandacht brengen. Het is nodig dat de schat van het Woord niet alleen tijdens de erediensten opengaat, maar ook thuis. Persoonlijk graven in het Woord! Al te veel wordt dit nagelaten, tot schade van de ziel. Maar waar het Woord opengaat, wordt ook de geslotenheid van het hart ervaren en met de Moorman ingestemd: 'Hoe zou ik toch kunnen (verstaan, MB), zo mij niet iemand onderricht?' Daarom beveel ik u van harte deze preken aan. Ze zijn Schriftuurlijk en bevindelijk.

ds. M. Boersma, Middelburg

Inzicht - Wetenschap voor Gods aangezicht

M.J. Paul, W. de Vries, B. Zuiddam en J. van Meerten, red.

uitg. Labarum Academic; 342 blz., € 19,95.

Is het mogelijk geloof en wetenschap te combineren, of zijn het twee gescheiden werelden? Het is een vraag die zich opdringt aan jonge mensen die (gaan) studeren. Het huidige academische denkklimaat staat haaks op het gedachtegoed dat ze van thuis en de kerk meekrijgen. Het is ook een vraag die ouders van studerende kinderen, ambtsdragers en onderwijzers met terechte zorg kan vervullen. Juist in een tijd waarin iedereen geconfronteerd wordt met medische en technische ontwikkelingen en waarin we onze weg moeten vinden in het omgaan met complexe, maatschappelijke vraagstukken rondom klimaatverandering en 'maakbaarheid van het leven'. In de coronatijd zijn we heftig met deze vraag geconfronteerd, toen 'de wetenschap' de maatstaf was om beleid in te richten tot aan de kerkdeur toe, en toch niet het laatste antwoord gaf. Ook zien we dat de academische beoefening van de theologie ons niet alleen maar goede dingen gebracht heeft.

Het heeft velen in onze kring sceptisch(er) gemaakt richting de wetenschap. Het is daarom een goede gedachte geweest om in de bundel "Inzicht" achttien protestantse wetenschappers aan het woord te laten die ieder op hun eigen deel terrein proberen geloof en wetenschap te verbinden. Een breed spectrum van wetenschappelijke deelgebieden komt langs, variërend van theologie, filosofie en geschiedenis tot de natuurwetenschappen. Het doet weldadig aan te lezen dat er ook wetenschappers zijn voor wie Gods Woord het kader geeft waarbinnen wetenschap bedreven moet worden. Dat is het kader van schepping, zondeval, verlossing en voleinding. Dat schuurt met de gangbare praktijk. Het is nuttig voor jongeren te lezen hoe al vanaf de vroegchristelijke kerk geworsteld is met de vraag naar de verhouding tussen geloof en wetenschap. Het is een vraag waar het laatste woord niet over gezegd is. Deze bundel leent zich om in kleinere groepen verder te doordenken. Juist uit eigen kring zijn mensen nodig als leidmannen voor de aardse woestijnreis. De Heere geve Godvrezende Jochebeds en biddende Monica's, opdat we van Hem nog een Mozes en Augustinus zouden ontvangen.

ds. G.P. van Nieuw Amerongen, Nijkerk

Van het Curatorium

ds. A. Schreuder, voorzitter - ds. G. van Manen, secretaris

Het curatorium van de Theologische School heeft op 12 en 14 juni vergaderd en met vrijmoedigheid besloten om met ingang van maandag 19 juni 2023 voor de gemeenten beroepbaar te stellen:

Kandidaat A.E. Brijder
Wederik 4
4152 KX Werkendam

Kandidaat J.M. Evers
Händelstraat 1
2901 JC Capelle aan den IJssel

Kandidaat J.J. Hoogerbrug
Capellelaan 56b
2865 AE Ammerstol

De HEERE schenke deze broeders de leiding van de Heilige Geest in de beslissingen die genomen moeten worden als de beroepen uitgebracht worden. Hij Zelf mocht in Zijn gunst een gemeente aanwijzen. We wensen hun toe dat zij in de weg naar de plaats waar de Heere hen hebben wil en waar zij de herdersstaf hopen op te nemen, ervaren mogen wat Paulus schreef aan de Thessalonicenzen: 'Hij Die

u roept, is getrouw, Die het ook doen zal'.

De studenten J. Janse, J.C. Kriekaart en R.T. Michielse zijn overgegaan naar het vierde leerjaar.

Tot het derde leerjaar zijn bevorderd W. de Jong en J. Kroon. Zij mogen nu naast hun studie in de gemeenten proponeren op de zondagen en één keer per maand in een weekdienst. De Heere gedenke ook hen in deze arbeid en doe hen Zijn hulp en bijstand rijkelijk ervaren, opdat ze met de dichter mogen instemmen: 'Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.'

De studenten K.L. Blok en D. de Jong zijn bevorderd tot het tweede leerjaar.

Op D.V. dinsdag 29 augustus zal het nieuwe cursusjaar beginnen. Dan hopen de broeders L.J. van den Berge, W. van Ee, H.R. Keurhorst, B.J. Meulmeester en A.M.C. Westeneng met hun studie aan onze school te beginnen. We wensen alle studenten het licht en de leiding van Gods Geest toe.

De Heere gedenke ook onze rector met de docenten in hun mooie en verantwoordelijke taak op onze Theologische School. We hopen dat ze deze zomermaanden wat rust mogen ontvangen, opdat ze met nieuwe moed en krachten hun werkzaamheden op school weer mogen hervatten als de tijd daar is.

Als we letten op de tekenen van onze tijd, de kerkverlating en toeneemende oppervlakkigheid, kunnen zorgen onze harten vervullen. God zegt echter in Zijn Woord: Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen. En dat welbehagen gaat door de hand van Christus gelukkig voort. Als Hij Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zal Hij zaad zien. De kanttkening zegt: Hij zal zien dat de gelovigen door de predatie van het Heilig Evangelie grotelijks zullen aanwassen.

Laat het ons gebed zijn of de prediking ook onder ons die rijke vrucht mag dragen. Dan krijgt God de eer en worden verloren zondaren tot de zaligheid gebracht. ♦

▶ De kandidaten A.E. Brijder, J.J. Hoogerbrug en J.M. Evers.

▶ Student W. de Jong en student J. Kroon.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

AANGENOMEN:

naar Lethbridge (Alberta, Canada), kandidaat P. Kleijer te Walker (Michigan, VS), die bedankte voor de overige op hem uitgebrachte beroepen.

BEROEPBAAR:

(beroepbaar per 19 juni)
kandidaat J.M. Evers
te Capelle aan den IJssel;
kandidaat J.J. Hoogerbrug
te Ammerstol;
kandidaat A.E. Brijder
te Werkendam.

AFSCHEID DS. C. SONNEVELT VAN ALBLASSERDAM

Wegens het aannemen van het beroep naar de gemeente van Poederloijen neemt onze predikant ds. C. Sonneveld afscheid van onze gemeente. De afscheidsdienst wordt gehouden op zondag 25 juni om 16.30 uur. Deze dienst vindt plaats in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Alblasserdam, Plantageweg 172.

[Kerkenraad Alblasserdam](#)

VERSLAG VERGADERING PS ZUID-WEST

Op woensdag 10 mei 2023 werd een

bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Dordrecht. Vanwege ziekte van de preses van de vorige synodevergadering, ds. H.A. van Zetten, ging de assessor-preses van die vergadering, ds. G.W.S. Mulder, voor. Hij nam als uitgangspunt Ezechiël 36:36 en het verband waarin deze tekst staat. Het thema was: 'Gods ontferming over Zijn volk', verdeeld in drie punten: Gezien door de heidenen, ontvonden door Gods volk, en beloofd door de Heere.

Op donderdag 11 mei opende ds. W.A. Zondag als predikant van de roepende kerk de vergadering op de gebruikelijke wijze. Vervolgens werd het moderamen gekozen: ds. G.W.S. Mulder, preses; ds. M.H. Schot, assessor-preses; ds. J.M.D. de Heer, scriba; ouderling A.J. van Driel, assessor-scriba en ouderling A. Hak, quaestor.

Na de gebruikelijke groeten van de deputaten artikel 48 DKO van de andere Particuliere Synodes, werden de punten behandeld zoals vermeld op de agenda. De door het moderamen voorgestelde namen voor deputaten artikel 48 en 49 DKO werden zonder hoofdelijke stemming aanvaard.

Gesproken werd over de zeer zorgelijke ontwikkelingen in het toenemend gebruik van video-streamingsdiensten onder (doop)leden. De gevaren zijn enorm, waarbij in dit verband gedacht kan worden aan Galaten 5. Daarin gaat het onder andere over de 'werken des vleses'. Paulus zegt 'dat die zulke dingen doen, het Koninkrijk Gods niet zullen beërven'. Het onderwerp heeft een breed en complex karakter, dat ook voortdurend en snel (door)ontwikkelt. Toch zal het gesprek hierover in het licht van Gods Woord en heilige wet blijvend gevoerd moeten worden en zal er ook vermaand moeten worden. Voor ogen moet worden gehouden dat het grootste belang lag en ligt bij prediking en catechese, waarbij we anderzijds moeten doen wat we kunnen doen. 'Laten we dingen benoemen bij God vandaan; als de Heere daarover Zijn zegen wil geven. Mogen we het zo van Hem verwachten'.

Als roepende kerk voor de volgende PS-vergadering, 18 april 2024, wordt de gemeente van Alblasserdam aangewezen. De assessor-preses, ds. M.H. Schot, sluit de vergadering.

[A.J. van Driel, assessor-scriba](#)

Berichten

COMMISSIE SCHRIFTGEZAG BENOEMT MEDEWERKERS

De door de laatst gehouden Generale Synode ingestelde Commissie Schriftgezag, bestaande uit ds. A. Schot (voorzitter), ds. G.W.S. Mulder, ds. J.M.D. de Heer en dr. E.G. Bosma (secretaris), heeft in de achterliggende tijd haar werkzaamheden opgevat. Na een sollicitatieronde zijn de volgende personen benoemd als medewerkers: J.N. Mouthaan MA, drs. J. van Gurp en J.A. Roukens MA. In de drie benoemde medewerkers ziet de commissie kwaliteiten en

vaardigheden die complementair zijn. De commissie heeft daarom gemeend niet één studiesecretaris te moeten benoemen, maar drie. Bovendien verkleint dit de kwetsbaarheid van de functie van studiesecretaris. De commissie en de medewerkers hebben gezamenlijk een werkwijze vastgesteld en de taken onderling verdeeld. De publicaties, lezingen en media-uitingen van de medewerkers vallen onder de verantwoordelijkheid van de Commissie Schriftgezag, die de volgende Generale Synode zal

rapporteren over de werkzaamheden. De medewerkers zijn wat betreft de arbeidsvoorwaarden ondergebracht bij het Centrum voor Godsdienstonderwijs (CGO). De komende maanden zullen vooral staan in het teken van het doen van onderzoek en het opzetten van de werkzaamheden. Het is de wens van de commissie en de medewerkers om van betekenis te mogen zijn voor het geheel van ons kerkverband en ook een uitstraling te hebben voor de bredere kring van de gereformeerde gezindte.

Het is nadrukkelijk de bedoeling om diverse doelgroepen op hun eigen wijze en niveau te benaderen met betrekking tot zaken die het Schriftgezag aangaan.

dr. E.G. Bosma, secretaris

ZANGAVONDEN

Dordrecht - Grote Kerk, vr. 30 juni, 19.30 uur, zangavond t.g.v. 250 jaar psalmberijming; leiding ds. A.C. Rijken,

historische inleiding door ds. C.J. Meeuse, meditatieve inleiding door ds. B.J. van Boven; Pieter Heykoop, orgel (P-garage Spuihaven of Weeskinderendijk).

Middelburg - Koorkerk, zat. 24 juni, 19.30 uur, mannenensemble Cantare, André van Vliet, orgel, leiding ouderling D.F. de Korne (uit Vlissingen), collecte voor St. Winst uit Verlies en evangelisatiepost Merksem (toegang vrij).

Rhenen - Cunerakerk, zat. 1 juli, 19.30 uur, zangavond t.g.v. 250 jaar psalmberijming m.m.v. psalmzangkoor Crescendo, Gerco van Ingen, orgel; ds. C. Hogchem, meditatie; collecte voor GBS.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 25 JUNI 2023

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur (Afscheidsdienst) ds. C. Sonneveld; **Alphen aan den Rijn** 10.00 en 16.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Benthuizen** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 18.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Berkenwoude** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Bodegraven** 18.30 uur kand. J.M. Evers; **Borssele** 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Brakel** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 en 19.00 uur kand. J.J. Hoogerbrug; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **Doetinchem** 19.00 uur ds. B. Labee; **Dordrecht** 9.30 (H.A.) en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 19.00 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; **Eindhoven** 15.00 uur ds. J.B. Huisman; **Emmeloord** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 18.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Enkhuizen** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Enter** 18.30 uur ds. R. Kattenberg; **Ermelo** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 18.00 uur ds. M. Karens; **Gorinchem** 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Groningen** 10.00 en 16.00 uur ds. G. van Manen;

Haamstede 18.30 uur ds. M. Boersma; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur kand. A.E. Brijder; **Hendrik-Ido-Ambacht** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 10.00 en 18.00 uur stud. R.T. Michielse; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. G. van Manen; **Houten** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kamperland** 10.00 en 15.30 uur ds. M. Karens; **Kapelle-Biezeling** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Klaaswaal** 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Kootwijkerbroek (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld)** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. A.T. Huijser; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 16.00 uur ds. W. Silfhout; **Lisse** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Marknesse** 9.30 en 15.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Meeuwen** 15.30 uur ds. G. Pater; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. J.J. Tanis; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Mijdrecht** 10.00 en 15.30 uur ds. W. Mouw; **Nieuwdorp** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Nieuwe-Tonge** 10.00 uur ds. C. Harinck en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Nieuwer Ter Aa** 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Oosterland** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Oostkapelle** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Oostvoorne** 10.00 en 18.00 uur stud. J. Janse; **Oud-Beijerland** 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 14.30 uur stud. J. Janse; **Oude-Tonge** 15.00 uur stud. R.T. Michielse; **Oudemirdum** 9.30 (Dovendienst) en 14.30 uur (Dovendienst) ds. W. Harinck; **Poederloijen** 19.30

uur ds. W.J. Karels; **Poortugaal** 9.30 en 16.00 uur ds. A. Schot; **Poortvliet** 10.00 en 18.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Puttershoek** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.30 uur kand. A.E. Brijder; **Rijssen-Noord** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 9.30 uur ds. G. Hoogerland, 14.00 uur ds. G.J. Baan en 18.30 uur ds. C. Harinck; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Rotterdam-Centrum** 9.30 uur ds. W.J. Karels en 16.00 uur kand. J.J. Hoogerbrug; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 14.30 uur ds. M. Blok; **Sliedrecht** 17.00 uur ds. J. Schipper; **Soest** 9.30 en 15.00 uur kand. J.M. Evers; **Spijkensisse** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Sprang-Capelle** 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Stolwijk** 10.00 uur ds. W. Silfhout en 19.00 uur ds. A. Schot; **Terneuzen** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. A. Schreuder; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Urk** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 uur ds. H. Brons en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Vlissingen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Clements; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Wardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Wierden**

18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Woerden** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 uur ds. J. Schipper en 15.30 uur ds. J. Beens; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwolle** 9.30 en 15.00 uur ds. P.D. den Haan.

DINSDAG 27 JUNI 2023

Aalst 19.30 uur ds. C. van Krimpen; **Borsele** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Brakel** 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Doetinchem** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Opheusden** 19.30 uur (voor de zending) ds. G.W.S. Mulder; **Oppendoes** 19.30 uur stud. J. Janse; **Terneuzen** 19.30 uur ds. M. Karens; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 28 JUNI 2023

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; **Berkenwoude** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **De Valk-Wekerom** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Ermelo** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Gouda** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Hilversum** 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoogeveen** 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; **Leerdam** 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Karens; **Middelburg-Centrum**

19.30 uur ds. G. Hoogerland; **Nieuwdorp** 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Oudemirdum** 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Poortugaal** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Rhenen** 19.30 uur (Evangelisatiedienst) ds. S.W. Janse; **Rijssen-West** 19.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Veenendaal** 13.30 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **Werkendam** 14.30 uur (bevestigingsdienst ds. C. Sonneveld) ds. A.T. Huijser en 19.00 uur (intrededienst) ds. C. Sonneveld; **Westkapelle** 19.30 uur (Evangelisatiedienst) ds. J.B. Huisman.

DONDERDAG 29 JUNI 2023

Genemuiden 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Goudswaard** 19.30 uur ds. J. Schipper; **Hardinxveld-Giessendam** 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Hoedekenskerke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen; **Kampen** 14.30 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. J. van Laar; **Krimpen aan den IJssel** 19.45 uur ds. G. Beens; **Melissant** 19.30 uur ds. P.C. Vlot; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur ds. G.P.

van Nieuw Amerongen; **Nisse** 19.30 uur ds. A. Schot; **Nunspeet** 14.15 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; **Ouddorp** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Rhenen** 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; **Soest** 19.30 uur ds. P. Mulder.

VRIJDAG 30 JUNI 2023

Capelle aan den IJssel-Middelwatering 13.30 uur (huw.bev.) ds. H. van der Heiden; **'s-Gravenpolder** 14.00 uur (huw.bev.) ds. L. Blok; **Klaaswaal** 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.J. van Aalst; **Nunspeet** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; **Scherpenzeel** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Yerseke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 25 JUNI 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **Rotterdam** (Gouwstraat 36-b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur (Bijbeluur) evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Zelfst. Huish. Hulp gevraagd.

1x per 2 weken. Omg. Barneveld-Lunteren. 06-21 38 23 55

Gezocht: allround en betrokken medewerker met verantwoordelijkheidsgevoel op **melkveebedrijf** in Deil. 06-33868376 / mts.westeneng@outlook.com

Rouw, eenzaam, beperking, eenverdiener of armoede? Stichting kleinsteun.nl 06-34180256. Tevens gezocht: **(jonge) maatjes, gastadressen en donateurs!**

Terlouw Parket, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren**. Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

Aloë Vera Gel (NeoLife) bij:

ruwe/schrale huid, zonnebrand, kloofjes, rode/gevoelige huid, insectenbeten, ... Juni-aanbieding | Kommie 0634826766 www.naturalhealthproducts.nl

TE KOOP: nieuwbouw tussenwoning in **WEKEROM** (regio Barneveld/Ede). Vraagprijs € 389.950 k.k. Informatie: info@evdinvestments.nl

Nog enkele weken beschikbaar, royale **luxe chalet**, op de **Veluwe**. Veel **rust en privacy**. Van alle gemakken voorzien. www.vakantiedehoutduif.nl of bel 06-47584570

Leerzame lees- en puzzelboeken voor kinderen in bkh.: Onderzoekt de gelijkenissen, Onderzoekt de Nederlandse Geloofsbelijdenis (meegelezen door ds. A. Moerkerken), Onderzoekt de Schriften en Van kind tot kind dl. 1 t/m 4 (meegelezen door ds. W.J. Karels e.a.): www.ramshoorn.nl

In het weekend lees ik op mijn gemak de achtergrondartikelen in het **RDMagazine**.

Jan Willem | Melkveehouder

Elke dag nieuws in Bijbels licht

*Maak nu kennis met het RD incl. RDMagazine
4 weken lang voor slechts 5 euro
Ga naar rd.nl/saambinder*

rd
reformatorisch
dagblad

DE APP MET DUIZENDEN
CHRISTELIJKE MUZIEK-
EN VERTELCD'S

Makkelijker
dan een
cd-speler

 FamilyStream

www.familystream.com

Luister
nu gratis
1 maand
mee!

- Psychosociale & psychologische hulpverlening
- Huwelijk & relaties
- Seksuologische hulpverlening
- Toerusting & preventie
- Gastopvang
- Schoolmaatschappelijk werk
- Hulp bij gameverslaving
- Mediation & coaching

Het bieden van professionele, psychosociale hulp bij al
jouw levens- en gezinsvragen, dat is onze missie. En altijd
vanuit een heldere, christelijke identiteit.

De Vluchtheuvel biedt meer!

Wstichtingdevluchtheuvel.nl • T 0113 - 213 098

 De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

**Van der Boom
Boeken en Muziek**
Voorstraat 41
3245 BG Sommersdijk
Telefoon 0187 - 48 26 14
www.boekhandelvanderboom.nl
E-mail: info@boomboek.nl

**BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM**

 JOH. DE HEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Rijn cruise Keulen-Arnhem
DV di. 22 t/m zaterdag 26 augustus.
Ontscheping op zaterdag om 14.00 uur
in Arnhem. Nog enkele hutten beschik-
baar. Met deze cruise gaat mee Ds. J. van
Rijswijk. Kijk op www.burgtours.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

Elspeet

Wij zoeken een leerkracht

middenbouw

Per 1 augustus 2023

0,4 fte

ehselspeet.nl/vacature

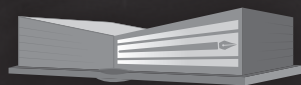
VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR

AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14

🌐 wiltraamdecoratie.nl

Ds. G.H. Kerstenschool
Borssele

KOM JIJ ONS TEAM VERSTERKEN?

Een managementassistent(e)

is welkom op onze school!

2 dagen of 16 uur verspreid over de week.

Solliciteer jij? Stuur je brief voor D.V. 1 juli, hopelijk tot snel!

Kijk voor meer informatie op

WWW.KERSTENSCHOOL.NL

We zoeken ook invalleerkrachten voor de vervangerspool, neem jij contact met ons op?
Een combinatie met de vacature voor secretaresse bij Colon is ook mogelijk.

Bureau Mark.

Luisteren, met oog voor elkaar.

+31 (0)6 53 29 69 57
mark@bureau-mark.nl bureau-mark.nl

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

Nieuw in de verhuur: ons chalet op een rustig park in Ouddorp. Nog vrije weken in het hoogseizoen. Meer info? Kijk eens op www.tkotjeouddorp.nl of app 06-35624779

Begrafenisverzorging M. van Hees
078-6762273

Persoonlijke begeleiding en aandacht staan bij ons centraal.

Altijd en overal te ontbieden.

Vanuit christelijke overtuiging verzorgen wij alleen begrafenissen.

Hoeksche Waard en omgeving
vanheesbegrafenisverzorging@gmail.com
www.begrafenis-hoeksewaard.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Te huur in Barneveld: vrijstaande 8 pers. woning voor uw vakantie in de periode van 27-07 - 11-08. De woning ligt aan de rand van het dorp en beschikt over o.a.: ruime tuin, airco, dubbele sanitaire ruimtes, etc. Voor meer informatie en/of foto's kunt u contact opnemen met 06-24481067

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons bungalowpark!

AL 65 JAAR VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

Cursussen Oudvaders
Jeremiah Burroughs

Nieuw Om vrede en waarheid
Nuttig en leerzaam

Voor meer info en cursussen bezoek de website of bel 0118-583025/0172-532796

Heeft u affiniteit met ouderen met dementie en wilt u van pastorale betekenis voor hen zijn aan het einde van hun leven? Welkom als:

Pastoraal werker *Uren en locaties in overleg**

Wat vragen wij?

- theoretische en praktische kennis op hbo-niveau Theologie, bijvoorbeeld verkregen via de CGO;
- affiniteit met ouderen met dementie en de bekwaamheid om op hun begripsniveau hen pastoraat te verlenen;
- bekendheid met de psychogeriatrische problematiek van de cliënten of een bereidheid uzelf hierin te verdiepen;
- belijdend lid van één van de reformatorische kerken en bij voorkeur ervaring als ambtsdrager.

Heeft u vragen over deze vacature?
Neem dan contact op met bestuurder Teunis Stoop:

✉ t.a.stoop@cedrah.nl ☎ 06 10 33 80 27

cedrah.nl/werkenbij

Waar?

- 📍 Beth-San, Moerkapelle 12 uur
- 📍 Uitzicht, Vlaardingen 12 uur
- 📍 Hebron, Nieuwerkerk & Rehoboth, Goes 8 uur

* opsplitsing van de functie (uren en locaties) is mogelijk

Cedrah
Wonen • Zorg • Diensten

Vos
 begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en béschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Benny Vos T 0548 540 053
Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon / verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Johan van Lagen, Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Admodum

**Uw organisatie
 weer gezond
 én effectief**

WWW.ADMODUM.NL

kina
 begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
 Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
 Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

*Begrafenisonderneming
 de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
 van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
 www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Maak gebruik van onze service aan huis.
 Prachtige collectie PVC vloeren.
 Voor advies, egaliseren, leveren en leggen.
06-19557166 De Vloerenkoning.nl

**Praktijk
 den Uijl**

- ✓ HULPVERLENING
- ✓ COACHING
- ✓ TRAINING
- ✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
 T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
 I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

 De specialist in het milieubewust
 isoleren van uw woning

**PROFIJT
 ISOLATIE**

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
 Spouwisolatie
 Dakisolatie
 Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

 de SAAMBINDER Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
 Gereformeerde Gemeenten
 Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
 Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers,
 boeken ter recensie en vragen voor de
 rubriek 'Vraag en antwoord' naar:**

ds. B. Labee
 Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
 T 0318-513597
 E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
 berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
 Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
 T 0651-622260
 E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
 uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
 van verschijning van De Saambinder in de
 daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten en
 beroepingswerk**

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
 Houutuinaan 7, 3447 GM Woerden
 T 0348-489900
 E info@desaambinder.nl

**Advertenties en familieberichten
 aan Verloop drukkerij**

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
 T 078-6912899
 E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
 de week van verschijning aangeleverd te
 zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
 morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
 Familieberichten € 0,45 per mm.
 Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
 Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
 Houutuinaan 7, 3447 GM Woerden
 T 0348-489900
 E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
 De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
 (te betalen per 1 april en 1 oktober)
 voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
 * afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
 USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
 3340 Culp Rd. Unit 11
 Vineland Stn. ON LOR 2E0
 T 905 651 2320
 E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
 www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
 ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
 en advertenties zonder overleg aan te passen,
 in te korten of zonder opgave van reden niet
 te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
 aansprakelijkheid betreffende de inhoud
 van de advertenties en de (recensies van de)
 aangekondigde boeken.

Groot

Je kunt onder de indruk zijn van grote dingen. Hoe groot(s) kan een flatgebouw lijken als je vanaf de grond omhoogkijkt.

Uit:

Het levenslied van Robert

Robert uit zijn verdriet om het verlies van zijn broer David in een gedicht:

*En zocht hij God, een beter lot!
En sinds dat uur, was niets te duur;
Hij had zijn rust, zijn vreugd, zijn lust,
Al 's werelds heil, voor Jezus veil!
Hem riep hij aan, met menig traan,
Met menig zucht, en hart ontvlucht.
Dat vrijgekocht, de hemel zocht,
En op zijn bee, vond hij die vree,
Die meer bevat, dan alle schat.*

Robert neemt het blad papier mee naar beneden en laat het vers zijn ouders en Elisa lezen.

Stil gaat hij even later weer naar zijn kamer. Zijn broer, zijn liefste vriend is van hem afgescheurd! Ja, hij heeft vrienden genoeg om mee uit te gaan, grappen mee te maken, te sporten. Maar hij heeft niemand die zijn ziel belangrijk vindt zoals David dat vond.

Alle waarschuwingen trekken als in een ogenblik aan hem voorbij.

'Robert, ga toch niet zo op in sport en spel'.

'Robert, als je jong bent is het de beste tijd om de Heere te zoeken'.

'Robert, heb je weer een prijs gewonnen? Fijn voor je, maar er zijn belangrijker dingen'.

Wat heeft hij zich vaak geërgerd aan zijn waarschuwende woorden. En nu? Hij pakt opnieuw zijn ganzenveer en schrijft met bevende hand in Davids Bijbel:

'Zoek den Heere, terwijl Hij te vinden is, roep Hem aan, terwijl Hij nabij is'. Het is een mooi vers en niet moeilijk om telkens te herhalen. Wat staat daar verder, in vers zeven? 'De goddeloze verlate zijn weg en de ongerechte man zijn gedachten'. Is dat ook op hem van toepassing? Is hij goddeloos en ongerechtig? Nee, dat niet. Hij is toch altijd een keurige jongen geweest en weet met zijn zang en gedichten velen te ontroeren. ♦

vervolgverhaal | M.H. Karels-Meeuse - uitg. Den Hertog

Wat een grote stappen zijn er in de techniek gezet. Wat zag je toen je nog jong was op tegen 'grote' mensen.

Hoe groot(s) kunnen menselijke dingen zijn. Maar tegenover de grootheid van de Heere is het allemaal maar klein. Op heel veel plaatsen in de Bijbel wordt het woord groot in verband met de Heere genoemd. Psalm 135:5 zegt: 'Want ik weet dat de HEERE groot is'. De Heere maakt Zichzelf in Exodus 34 (vers 7) aan Mozes bekend als 'groot van weldadigheid en waarheid'.

Ook in Lukas 2 komt het woord groot een paar keer voor. Gods engel brengt de Kerstboodschap. Het gevolg van zijn spreken is dat de herders vrezen met gróte vrees. Dat is de uitwerking van het spreken van God. Zijn spreken maakt klein. De herders mochten echter horen van gróte blijdschap. De Zaligmaker werd hun als hún Zaligmaker gepreikt. God schonk Zijn grote genadegave. Ik las in een preek: 'Alles wat uit de ruime hemel komt, is ruim. Alles wat uit de wijde eeuwigheid komt, is wijd. Alles wat van de grote God afdaalt, is groot'. God is groot, en wij begrijpen het niet.

Paulus schrijft in de Hebreeënbrief over het werk van de Heere Jezus als Hogepriester. Hij vergelijkt de Heere Jezus met Aäron. Maar Jezus is veel groter en heerlijker dan Aäron. Paulus kende de gróte Hogepriester Die de hemel was binnengegaan (Hebr. 4:14). Hoe passend is deze grote Hogepriester voor een gróte zondaar. De vergeving en verzoening is alleen bij Hem te vinden. Zoek het bij Hem alleen en wees hiervan doordrongen: 'Hoe zullen wij ontvlinden, indien wij op zo gróte zaligheid geen acht nemen?' ♦

Leestip: Hebreeën 4:14-16

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. **Labee**

Oogappel

Er wordt weleens gezegd: 'Wie Gods volk aanraakt, raakt Zijn oogappel aan'. Hoe wordt dat precies in de Bijbel bedoeld en kan deze uitdrukking niet leiden tot verkeerde gedachten?

Gebruik

We lezen één keer in de Heilige Schrift deze uitdrukking, naast de twee keer dat het beeld van de oogappel aan de orde komt. In Zacharia 2 vers 8 vinden we de uitdrukking: 'Want zo zegt de HEERE der heerscharen: Na de heerlijkheid over u heeft Hij Mij gezonden tot die heidenen die ulieden beroofd hebben; want die ulieden aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan. Wat willen deze woorden zeggen in het tekstverband?

Het is de Middelaar Zelf, Die in dit derde nachtgezicht spreekt. Na de donkere tijd van ballingschap voor Juda volgt er 'heerlijkheid'. De kanttekening (21) leert ons: 'nadat Hij voorgenomen had u te verheerlijken door de verlossing uit Babel'. En dan volgen die rijke woorden 'heeft Hij Mij gezonden'. De Borg en Zaligmaker van Zijn volk komt. Wat dat betekent, kunnen we niet treffender samenvatten dan de kanttekening:

'Dewijl God heeft begonnen Zijn genade ulieden te bewijzen, zo wil Hij voortaan zulks nog meer doen, daarom heeft Hij Mij gezonden om ulieden te beschermen voor het geweld uwer vijanden, dat zij u niet beschadigen, noch op den weg, noch te huis'.

Vervolgens klinken die geladen woorden: 'want die ulieden aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan'. Het teerste en gevoeligste deel van ons lichaam is misschien wel onze oogappel. Als er iets in de buurt komt, reageert ons lichaam onmiddellijk door het ooglid te sluiten, zodat de oogappel beschermd wordt. Vanuit Zacharia 2 is duidelijk dat het allereerst gaat om het volk Israël. Dat brengt ons bij die andere Bijbelplaats waar het ook nadrukkelijk over Israël als 'oogappel' gaat. In Deuteronomium 32 vers 9 en 10 staat: 'Want des HEEREN deel is Zijn volk, Jakob is het snoer Zijner erve. Hij vond hem in een land der woestijn, en in een woeste, huilende wildernis; Hij voerde

hem rondom, Hij onderwees hem, Hij bewaarde hem als Zijn oogappel'. Na Israël mogen we de lijn doortrekken naar allen die door wedergeboorte en geloof bij Gods volk behoren. Kom niet zomaar aan dat volk des Heeren. Dan kom je aan de Heere Zelf. Dan tast je de Gezalfde, Jezus Christus, aan. Hij heeft Zich verbonden aan dat volk met de prijs van Zijn dierbaar bloed. Zij zijn leden van Zijn lichaam. Er blijft alleen maar verwondering over als we deze zaken overdenken! De eeuwige God en Vader heeft Zijn geliefde Zoon overgegeven in de handen van leugenaars en moordenaars. En goddelozen, vloek- en doemwaardigen, zijn - vanwege het eeuwig welbehagen in Christus - dierbaar in Zijn oog. Hun Bloedbruidegom staat voor hen in. Met recht: wie Gods volk aanraakt, raakt Zijn oogappel aan!

Misbruik

Nu schreef de vraagsteller dat 'iemand' beweerde dat daarmee soms een 'angstcultuur' wordt opgeroepen. We kunnen daar kort over zijn. Dat lijkt ons ondenkbaar! Ook Gods kinderen horen keer op keer wat de wet van de allerhoogste God van hen vraagt. Daarop zijn ook zij aanspreekbaar en het is een grote zonde als ze dan zouden schermen met deze uitdrukking. In de wetenschap dat ze maar een 'klein beginsel' van deze gehoorzaamheid bezitten, is er één groot verlangen: 'dat zij met een ernstig voornemen niet alleen naar sommige, maar naar al de geboden Gods beginnen te leven' (Heidelbergse Catechismus, Zondag 44). Ten slotte, soms mogen deze kinderen in de genade kinderklanken laten horen. Met David bedelen ze dan: 'Bewaar mij als het zwart des oogapfels, verberg mij onder de schaduw Uwer vleugelen' (Ps. 17:8). Lezer(es), kent u dit geheim? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.